

NAGY-KANIZSA VÁROSI

I P A R I S K O L A

É R T E S I T Ő J E

A Z

1891—92. TANÉVRŐL.

VI. ÉVFOLYAM.

KÖZZÉ TESZI:

A T A N T E S T Ū L E T .

NAGY-KANIZSA, 1892

NYOMATOTT WEISS L. ÉS F. KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Az ipariskolai bizottság.

Elnök: *Babóchay György*, polgármester.
 Alelnök: *Nucsecz József*.
 Jegyző: *Németh Ignác*.
 Gondnok: *Knáusz Boldizsár*.

T a g o k:

Dr. Bartha Gyula
Dr. Benczik Ferencz
Bún Samu
Ebenspanger Lipót
Faics Lajos
Fischl Pál
Dr. Gerő József
Györffy János
Haba József
Halis István
Hegedüs László
Hoffmann Mór
Knortzer György
Lengyel Ignác

Lengyel Lajos
Löwy Adolf
Matkovits Sándor
Mihálec József
Dr. Neusiedler Antal
Oroszváry Gyula
Plihál Ferencz
Plosszer Ignác
Récsey György
Dr. Rothschild Samu
Dr. Schreyer Lajos
Dr. Szukits Nándor
Tóth István
Tuboly Viktor

Iparhatósági megbizottak:

Adley Mór
Altenhaller Ferencz
Buksz Ignác
Csóka Ferdinánd
Einspinner Lajos
ifj. Fischer Ferencz
Folkmayer József

Grác Antal
Horváth József
Iszak János
Kaufmann Mór
Lórai Károly
Mersits Ede
Muraközi Lajos

Neu József
Neufeld Sándor
Rehn István
Sável János
Schiffer Kálmán
Szabó Károly

II.

1891/92. Tantestület.

Abrahám Gyula, nép- és polgári iskolára képesített tanító.
Erdösi Bálint, népiskolai tanító.
Lisztner József, népiskolai tanító.
Schultz Károly, polgáriskolai rajztanár.
Tóth István, népiskolai tanító s igazgató teendőkkel megbizott.
Venczel Rezső, népiskolai tanító.

A tanítók mindegyike osztályában — a rajzot kivéve — a többi tárgyakat maga tanította.

III.

**Az ipariskolák országos főfelügyelőjének, Nagyságos Dr. Bernát István
urnak jelentése.**

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

Kegyelmes Uram!

Az iparos tanonciskolák által kiadni szokott értesítők kötelező közzététele Nagyméltóságodnak 1890. évi 49.375. szám alatti rendelete értelmében megszűnván, az ezek helyébe lépő évkönyvet van szerencsém tisztelettel bemutatni.

Az évkönyv berendezésére nézve legyen szabad kiemelnem azt, hogy az első rész az ezen iskolákat érintő miniszteri rendeleteket; a második rész az iparos tanonciskolákra vonatkozó általános adatokat; a harmadik rész a tanulóknak iparágak szerinti kimutatását; a negyedik rész pedig az egyes iskolákról a részletesebb adatokat foglalja magában.

Ezen adatokból kitűnik az, hogy míg 1887—88-diki tanévről szerkesztett statisztikai kimutatás szerint az iskolák száma 261-re rugott, az iskolába járóké pedig nem érte el az 50 ezret sem, a múlt tanév végén az országban nem kevesebb, mint 306 tanonciskola működött, a melyekbe 58.779 tanuló volt beírva.

Ezenkívül az emelkedés jelei gyanánt említhetők:

a tanítók számának szaporodása, az iskolák fentartási költségeinek emelkedése, a nagyobb rend, fokozódó buzgalom és lelkiismeretesség, melylyel ugy a tanítók, valamint a tanulók a feladatnak rájuk eső részét végezni igyekeznek. A rajztanítók számára rendezett szünidei tanfolyam üdvös eredményei máris számos helyen észlelhetők s az előbb uralkodott dilettantizmus helyébe lassanként a rendszeres és céltudatos rajzoktatás lép.

Az iparos tanonciskolák életbeléptetése óta lefolyt idő elégséges volt arra, hogy ezen intézmény iránt mutatkozó ellenszenvet a legtöbb helyen legyőzze. Ezen iskolákat ma már maga az iparos osztálynak értelmesebb része is kezdi a jövő fejlődés egyik leghatályosabb tényezőjének tekinteni, bár utalnom kell arra is, hogy az oktatás csekély eredményéért igen sok helyen maguk az iparosok felelősek, mert azt minden hatalmukban álló eszközzel igyekeznek csökkenteni.

Kötelességem Excellentiád figyelmét kikérni azon nagy és sokoldalú társadalmi fontosságra, melylyel ezen iskolák a nemzeti fejlődés tekintetében bírnak.

Tekintetbe kell vennünk azt, hogy mai helyzetünkben az iparos pálya csaknem kizárólag az elzüllött, vagyontalan, erkölcsileg sok kifogás alá eső gyermekek menedékét képezi. Azon légkör és bánásmód, mely a gyermeket tanuló éveit körülveszi, a legtöbb esetben nem alkalmas arra, hogy belőle törekvő, erkölcsös és föladatának tudatával bíró iparost neveljen.

Ezen tanoncizoknak igen tetemes része csakis a szóban forgó iskolákban sajátítja el a tudás legelemibb fogalmait, a rendnek, fegyelemnek és erkölcsiségnek szeretetét, mely nélkül a társadalomban kiemelkedni nem fog soha. E mellett ezen iskolák a vidékről bekerülő idegen ajku tanoncizokra nézve alkalmat nyújtanak az állam nyelvének s a hazafias érzelmeknek elsajátítására, a mit viszonyaink közt eléggé becsülni alig lehet.

A felügyeletem alatt álló iskolák fejlődésének legnagyobb akadályát eddigi tapasztalataim szerint azon körülmény képezi, hogy az ipar-

törvénynek az iparostanonczok védelmére alkotott 63—65. §§-ai végrehajtva maig sincsenek. A mesterek őket cselédszolgálatokra szeltében alkalmazták s a legtöbb esetben tudomásuk sincs arról, hogy ezzel a törvénybe ütköző cselekményt követnek el.

A törvényben kiszabott 10, illetőleg 12 órai maximalis munkaidőt csakis kivételes esetekben s akkor tartják meg, ha saját érdekében annak kiterjesztését kívánatosnak nem találják. Ellenben nem ritka dolog, hogy az egyes iparágak tanonczai 16—18 órán át munkába vannak fogva s ez a munka a sütőknél, henteseknél, daczára a 65. §. intézkedésének, már az éjjeli órákban veszi kezdetét.

Az ily módon elcsigázott, kimerült, e mellett sok esetben rosszul is táplált és hiányosan ruházott mester-inasokra nézve az iskolai oktatás nem lehet sem a szellemi, sem az erkölcsi emelkedésnek forrása.

Ezen törvénytelen állapotok megszüntetését mind ez ideig hiába szorgalmaztam, pedig nem kétes, hogy míg ezt megváltoztatni s minden esetre mélyen gyökerező visszaélésnek elejét venni nem sikerül, a tanoncz-iskolák sem fognak kellő eredményt fölmutatni.

Nagyon hátrányos az oktatás sikerére nézve az is, hogy a tanítás a legtöbb helyen a késő esti órákban tartatik. Csakis ritka helyen, például Pécsen, Szász-Régenben stb. sikerült kivinni azt, hogy a tanításra a délutánok vétessenek igénybe. Azonban már ezen ritka esetek is mutatják, hogy ez nem oly kívánság, melyet a föladatainak tudatában levő iparhatóság kivinni képes ne volna s belőle a mesterekre érzékeny kár nem hárul, ellenben az oktatás eredménye általa nagyban fokozódik.

A mulasztások megfenyítése, daczára az utóbbi időkben kiadott rendeleteknek, még mindig nem történik a kellő szigorúsággal s a jelentés II. részének illető rovata mutatja, hogy igen népes és jelentékeny iparral bíró városokban sem járnak el kellő szigorral a mulasztások körül.

Az oktatás eredményét nagyban gátolja továbbá az, hogy a tanítók a növendékekkel szemben hatályos fegyelmi eszközt éppen nem alkalmazhatnak s az *iskolai bizonyítvány adatai*, legyenek azok bár mennyire ki nem elégítők, a *tanoncz-bizonyítvány kiadását meg nem gátolhatják*.

A tanonczok oktatására az ipartörvény 81. §-a értelmében rendszerint az elemi iskolák helyiségei használatnak. Ebből foly azután, hogy a külön e célra berendezett rajzterem rendszeren hiányzik, az elemi iskolások részére készült padokban pedig az eredményes rajzolás számos esetben lehetlenné van téve. Mily nehézségekkel kell az iparosok oktatásánál küzdeni, mutatja az is, hogy oly helyeken, hol az iskola valamely felsőbb tanintézetben van elhelyezve, az illető igazgatók rendszerint szívesen küzdenek ellene.

Az előkészítő, I. és II. osztályba járó tanonczok számával szemben a III. osztályt látogatóké szerfölött csekély. Azaz a tanítók minden igyekezete sem elégséges arra, hogy növendékeiket oda segítse, hogy nekik alkalom nyujtassék az elemi ismereteken túl is valamit elsajátítani.

Innen van aztán, hogy az iparosok számára annyira fontos *ábrázoló mértan* előadására csak ritkán kerül a sor. A könyvtelből csakis a legelemibb fogalmak adatnak elő; a közgazdaság és természettani olvasmányok bővebb tárgyalása pedig csakis a legszűkebb körre szorul. Ezen sajnálatos állapotok előidézésénél a legfőbb ok a növendékek hiányos, sőt sok esetben teljesen hiányzó előkészültsége, mely miatt a kiszabott tananyag földolgozása teljesen lehetlenné van téve. Nem ritka eset ugyanis az, hogy a növendékek egy része teljes idejét az előkészítő vagy legfőlebb az I. osztályban éli át. Ehhez járul azonban még az is, hogy a mesterek egy része tanonczait éveken át magánál tartja ugyan, de

későn és rövid időre szerződött, csak azért, hogy az iskolába járás kötelezettségétől meg legyen mentve.

Kötelességemnek tartom Nagyméltóságod figyelmét kikérni arra is, hogy habár az ipartörvény a 12 évet be nem töltött gyermekek fölvételét csakis kivételként engedi meg, a bemutatott adatok szerint egyes helyeken ily fiuk feltűnően nagy számban vannak alkalmazva, habár egyetlen esetben sem jutott tudomásomra, hogy e tekintetben az iparhatóság engedélyét kérték volna.

Az iskoláknál alkalmazott *tanerőkre* vonatkozólag ki kell emelnem, hogy számos iskolánál a közismereti tárgyakat és a rajzot ugyanazon egyének tanítják, úgy, hogy ezeket a rovatos kimutatásban a közismereti tárgyak tanítói s a rajztanítók között is felsorolni kellett. Ezért ily iskolák rovatában a tanítók összes száma nem felel meg a részletezésnél kimutatott tanítók száma összegének. A tanerők általában óradijas minőségben nyernek alkalmazást; a mely iskolánál külön rendszeresített tanítói állomás van, azt a kimutatás feltűnteti. Némi, bár nem lényeges eltérés mutatkozik a tanoncok számának hitfelekezetek és anyanyelv szerinti elkülönítésénél is.

A törvényileg kiszabott heti *két óra* még számos iskolánál nincsen meg, a mi legtöbb esetben a költség hiányának s a tanerők más irányban való elfoglaltságának róható fel. Vannak azonban iskolák, melyeknél az óraszám meghaladja a hetet.

A *munkakiállítás*on résztvevő növendékeknek aránylag csekély száma leginkább a mesterek ellenszolgálatának róható fel. Ellenben örvendetesnek kell jeleznem azt, hogy jutalomként 9005 frt osztatott ki.

Nagyon szomorú megvilágítását képezi a helyzetnek az, hogy egyes iskolákban a növendékek csak részben, sőt sokhelyt épen nem voltak rajzeszközökkel, sőt még olvasókönyvvel sem ellátva.

A Vidéky és Éder-Suppan-féle rajzlapokat, illetőleg vezérkönyveket mindazon iskoláknak, honnan azok még hiányoztak, szándékom volt megküldeni, ebben azonban megakadályozott azon tény, hogy a Vidéky-féle szabadkézi rajzmintáknak épen első füzetei teljesen kifogytak.

A tanulóknak iparágak szerinti összeállítása tetemes nehézséggel járt azon oknál fogva, mert a kategoriák megállapítása nem lévén, az iskolák igazgatói egymástól eltérően végezték a fölosztást, így például az egyik iskola igazgatója ruházati-, faipar stb. szerint osztá föl a tanoncokat, míg más szintén fejlett iparral bíró városokban az egyes iparágak speciálisálása oly messze ment, hogy a csekélyebb jelentőségűeket a táblázatokból már technikai okból is ki kellett hagyni. Hasonló sors érte a kereskedőket, kiknek úgy is csak egy csekély része látogatja az iparostanoncok iskoláit.

Mindamellett ezen táblázatok így is eléggé megbízható s azt hiszem, nem érdektelen adatokat nyújtanak az iparos tanulóknak az egyes iparágakban való megoszlására nézve.

A jelentés IV. részében foglalt adatok részletesen indokolják azon hiányokat, melyeket fönnebb előadni szerencsém volt.

Ezek után nem tartván ildomosnak Nagyméltóságod figyelmét huzamosabban igénybe venni, a felügyeletem alatt álló iskolák érdekében kötelességem kiemelni, hogy nézetem szerint a következő intézkedések mutatkoznak mulhatlanul szükségesnek:

a) Az ipartörvény 63—65. §§-ainak szigorú végrehajtása, mert az iparos tanulók csakis ezen esetben lesznek megmentve attól, hogy mestereik által cselédszolgálatokra, a testi erejüket túlhaladó, valamint éjjeli munkára használtassanak. E nélkül nem csupán az iskolák eredménye

lesz megbénítva, hanem az iparos osztály testi bírósága is, a mit épen ezen néposztálynál, a melynél a physikai képességek is nem csekély szerepet játszanak, kicsinyelni alig lehet.

Az iparból származó betegségek pusztításait, melyek nálunk nagy mértékben constatálhatók, azt hiszem, nem ok nélkül lehet azon mostoha bánásmódnak tulajdonítani, a melyben a serdülő iparos nemzedék épen a fejlődés ideje alatt részesül. Nem helytelen talán ezen érdekek kiváló fontosságára utalni épen most, a midőn a Nagyméltóságod vezetése alatt álló miniszterium kezdeményezése folytán oly nagy arányu mozgalom indult meg az ifjuság testi nevelése és jóléte érdekében, a mely azonban mind ez ideig nem terjedett ki a társadalomnak épen azon részére, a melynek arra *legnagyobb és legsürgösebb szüksége van*: a serdülő iparos nemzedékre.

b) Az iparhatóságok újból utasítandók lennének, hogy a tanítási időnek a nappali órákra való áttételét minden rendelkezésükre álló eszközzel szorgalmazzák, a mulasztások megfenyítését pedig hajtsák végre.

c) Az iparos tanonciskolák szervezeti szabályzatának átdolgozásánál gondoskodni kell az eddiginél hatályosabb fegyelmi büntetésekről. Az ipartörvény reviziójánál pedig arról, hogy az iskolai bizonyítványok adatai az iparhatósági bizonyítvány kiadásának megtagadására is okul szolgálhassanak.

d) A tanítók fizetése a legtöbb iskolában igen csekély. Ezen legalább a különböző nemzetiségek által lakott vidékeken, hol az oktatás még a rendesnél is nagyobb nehézségekkel van összekötve, sürgősen szükséges lenne segíteni.

e) Megfelelő helyiséget találni nem mindennél lehetséges, de azt okvetlenül el lehet várni, hogy a növendékek a 27.496/84. sz. a. min. rendelet értelmében, olvasókönyvekkel, író- és rajzszerekkel — ha erre maguk nem képesek — az iskolafentartó által elláttassanak.

f) Az iparhatóságok fölhevándók arra, hogy azon mesterekkel szemben, kik szerződés nélkül tartanak tanoncokat, az ipartörvény 157-ik §-át alkalmazzák. Ugy szintén szigoruan megvizsgálandó, vajjon a 12 évnél fiatalabb tanoncok mily alapon vétettek föl.

g) Képzett rajztanítóknak még mindig tetemes lévén a hiány, nem ajánlhatom eléggé az ezek számára rendezett s már eddig is számbavehető eredménnyel működő szünidei tanfolyam folytatását.

h) Szükséges, hogy az elfogyott szabadkézi rajzminták ujjakkal helyettesítsenek.

A hiányos óraszám emelése, a munkakiállítások fejlesztése állandó gondoskodásom tárgyát képezi ugyan, de oly számos az akadály, mely ezeknek útjában áll, hogy itt csak éveken át folytatott kitartó munkásság fog sikerre vezetni.

Az eddigiek után nem lehet kétségbe vonni azt, hogy az iparos tanonciskolák daczára igen tetemes hiányaiknak a fejlődés útján vannak s ennek az elmondottakon kívül legnagyobb akadályát a kellően képzett rajztanítók hiánya, az egyes községek szegénysége, az állami segély korlátozott volta, valamint az képezi, hogy az ipar és kereskedelmi kamarák ezen iskolák segélyezésére irányuló törvényszabta kötelezettségüknek megfelelni a legtöbb esetben vonakodnak.

Jelentésemnek aránylag későn való megjelenését és hiányait mentse ki azon körülmény, hogy első ízben való összeállításánál sok oly nehézséggel kelle megküzdeni, a melyek a következő években előfordulni nem fognak.

A felügyeletem alatt álló iskolákat Nagyméltóságodnak továbbra is kegyes jó indulatába ajánlva, maradtam

Budapesten, 1892. február 15.

hódoló tisztelettel

Bernát István.

IV.

Tanterv.

Előkészítő kezdő- és haladó osztály.

Osztályfőnök: Lisztner József.

Írás, olvasás. A betűk megismertetése az írva-olvasás alapján; olvasási gyakorlatok a Gönczi abcés könyv szerint a nagy betűkig. — Számvetés: a négy alapmivelet 1—100-ig terjedő számkörben.

A. I. osztály.

Osztályfőnök: Tóth István.

1. Szabadjézi rajz: Az I. osztály tananyaga: az egyenes és hajlított vonalak összekötése, combinatiói s görög és mór stylű szalagdiszkek előállítására.

Mértani rajzolás: Az eszközök megismertetése és használási módja. A pont, vonal, lap és test általános nemei, graficus előállításának módja. Egyenes vonalak alapmivetelei és mérése, két vonal relativ fekvése, a kör-húr, átférő és sugár. A szögek mérése, másolása és alapmivetelei. A sokszögek tulajdonságai és szerkesztése.

2. Olvasás, írás, fogalmazás 2 órán. Az elsőfoku ipariszkolák első-, második- és harmadik osztálya számára dr. Emericz, Gelléri, Péterffi-féle olvasókönyv. Elbeszélések:

a) melyekben lehetőleg iparüző személyek szerepelnek, feltüntetvén, az iparosok közti kívánatos jó tulajdonságokat, u. m.: munkaszeretetet, pontosságot, becsületességet, mértékletességet, takarékoságot, erkölcsi tisztaságot, a törvények iránti engedelmességet, hazaszeretetet, békés indulatot, megelégedést stb.

b) Az iparosok által feldolgozni szokott állati, növényi és ásványi terményekről, különös tekintettel azok ipari feldolgozására.

c) A hazai történelemből: a magyarok őshazája, a mai hazánkban költözökdedők Árpád vezérlete alatt, Géza fejedelem, István keresztelése, koronázása és uralkodása, utánna Péter, Aba, Samu, Endre és I. Béla, Szent László, IV. Béla alatt a tatárjárás. Nagy Lajos, II. Lajos, a mohácsi vész és pórlázadás stb.

d) A hazai földrajzból: Magyarország nagysága és égálja. Magyarország terményei, Magyarország lakosai nemzetiség és vallás szerint. A magyar nemzet. Az ipart és kereskedést előmozdító eszközök stb.

e) Az iparos tanulók kötelességei tanítómestereik iránt, illemszabályok a háznál, az iskolában és nyilvános helyeken.

Az olvasmányok tartalmának felfogása s így az ismeretlenek gyarapítása mellett törekedtem őket rávezetni a nyelvtani ismeretek elsajátítására, nevezetesen: a mondatok megismerése- és szerkesztésére, a a gyöksszók kikeresésére és azok egymástól való származtatására, ez uton a készséggel helyesírásra, továbbá a beszédrészek megismerésére és a szóragozásra.

Fogalmazás: Az elbeszéltek utáni fogalmazás, számlák, nyugták s egyszerű levelek fogalmazása.

3. Szám- és mértan, heti 2 órán. Az egyes s több nevezetűekkel négy műtét és a tizedes törték.

Az elemi mértanból az egyenes vonalú idomok területtana.

B. I. osztály.

Ugyanaz mint az A. I. osztálynál.

II. osztály.

Osztályfőnök: Erdősy Bálint.

1. Szabadkézi rajz: a csigavonal és ellipsis. Jellemző levélidomok rajzolása természetéről és stylizált mintákról. Egyszerűbb és összetettebb síkékitmények folytatólagos rajzolása, a görög, római, román és renaissance kor stylfajából, a stylfajok jellemző tulajdonainak bemutatásával és népszerű magyarázatával.

Mértani testek, u. m.: kocka, hasáb, gúla, henger, a kúpnak távlati rajzolása szabadkézből, a perspektiva és árnyéktan főbb elveinek szabályainak népszerű magyarázatával.

2. Mértani rajz, síkmértan. (Planimetria.) Az ellipsis, a csigavonalak, ovalisok és néhány más fontosabb és gyakorlati alkalmazást nyerő görbe vonal rajzolása.

Két egyenes vonal, az egyenes és sík, két és három sík-relatív fekvése. Az egyenes szög a síkkal, a lapszög, a testszög, (triager), az ide vonatkozó legfontosabb tételek, különös tekintettel az ábrázoló mértanra.

Tömörmértan. (Stereometria.) A szögletes és gömbölyű testek nemei, összeillősége, hasonlósága, különösen a hasáb, gúla, henger, kúp és gömb.

Olvasás. Az olvasókönyv alapján tanított: történelem, természettan, továbbá a magyar alkotmány, polgári jogok és kötelességek ismeretéből.

Fogalmazás: a levelek és polgári ügyiratok fogalmazása, p. o. számla, üzleti hirdetés, nyugtató, ellennyugtató, vevény, kötelezvény, jóállás, felmondás, bizonyítvány, szerződés, átruházás, térítvény.

Számtan. A négy alapmivel közönséges törtekkel, a viszonyok, egyszerű- és összetett arányok, társaságyszabály és tőke-, kamat-, százalék és időszámítás.

Mértan. Területszámítások: a négyzet-, derékszögű négyszög-, háromszög-, szabálytalan négyszögek és sokszögek- és a kör kerülete és felületének kiszámítása.

III. osztály.

Osztályfőnök: Ára hám Gyula.

1. a) Szabadkézi rajz: Folytatólagos gyakorlása a síkékitmények rajzolásának. Bemutatása és rajzolása mintaszerű régebbi magyar szövevényeken és himzéseken előforduló ékitmény-motívumoknak.

Mintaszerű domború ékitményeknek, valamint figurális mintáknak körvonalban és egyszerűen árnyékolt rajzoltatása a haladottabb növekedékekkel, főszintákról.

Folytatólagos gyakorlása a szemléleti alapon való távlati rajzolásnak szabályos mértani testekről, ilyenek csoportozatairól és egyszerűbb építészeti jellegű tárgyakról (oszlop, talapzat, szekrény, forgó testek stb.) körrajzban és egyszerű árnyékolással. Emlékezetből való rajzolás gyakorlása. Egyszerű síkdiszítási tervezések, a feldolgozott tananyag köréből kiszemelt feladatok nyomán. b) Ábrázoló mértan.

I. Vetülettan.

Bevezetés. A pont, vonal, síkidomok ábrázolása, homlok, alaprajzok és keresztmetszetek.

II. Árnyéktan.

A leggyakrabban előforduló idomok és testek saját és vetett árnyékának szerkesztése. A megvilágítás intenzitásának alapelvei.

III. Perspektíva.

Az axonometri alapelvei és alkalmazása. Perspektivikus képek előállítása a metszeti mód szerint.

2. b) A humán és a reál tantárgyakra vonatkozó tananyag az olvasó könyvben foglalt olvasmányok alapján tárgyalatott. Olvasókönyvül használtatott a Dr. Emericzky G. és társai által, az első foku ipariskolák I. II. és III. osztálya számára kiadott kézikönyv.

a) A hazai történelemből felvették a kiválóbb történelmi alakok: így Árpád a honalapító, Szt. István és Szt. László, IV. Béla, I. és II. Lajos; az események közül pedig főleg azok beszéltettek meg, melyek a szereplő egyének akarati elhatározására kiválóan döntő befolyást gyakoroltak. Tanítottatott hetenkinti fél órán.

b) A földrajzból: Európa geographiai helyzete, alakja, kiterjedése, vízszintes és függőleges tagosultsága, folyamrendszere, égalja, faunája és flórája. Lakósnai nemzetiség, vallás, foglalkozás és műveltség szerint. A közlekedési utak közül: a főbb csatornák, vasuthálózatok, hágók és alagutak ismertettek meg, egyuttal Európa nevezetesebb ipartelepei is. Tanítottatott hetenkinti fél órán.

c) A számtanból: az idegen pénzek átszámítása, a vegyítési szabály mikénti alkalmazása, a négyzetre emelés, négyzetgyökvonás és köbre-emelés. Tanítottatott hetenkinti 1 órán.

d) A mértanból: a területszámítás és a szabályos testek felületének és köbtartalmának kiszámítása. Tanítottatott hetenkinti fél órán.

e) A könyvviteltanból megismertettek a növendékek a főkönyv számláival, az árukönyv és a nyers mérleggel. Tanítottatott hetenkinti fél órán.

f) A természetrajz és vegytan köréből megismertettek mindazon ásványok, melyek kiválóan az ipar, vegyészeti és kohászat szolgálatában állanak. Tanítottatott hetenkinti fél órán.

g) A természettanból: elméletileg kifejtetett a delejesség és villanyosság tüneményeinek fontossága a tudomány és gyakorlati életre nézve; bemutattatott a dörzsvillanyosság és galvanizmus, továbbá a villanyos láncnak az idegekre való hatása, az u. n. „Edison“-féle lámpa fénye, a szénfény elvének alapján. Végül megismerttetett a táviratozás módja és annak gyakorlati haszna. Tanítottatott hetenkinti fél órán.

V.

Órarend.

Napok	Tanítási órák	Előkészítő kezdő- és haladó osztály	A. I. osztály	B. I. osztály	II. osztály	III. osztály
Vasárnap	d. e. 9—12 10—12 d. u. 2—5	Írás, olvasás, beszéd- és értelemgyakorl.	Olvasás, földrajz, fej- és jegyszámolás, írás, olvasás mértnani rajz	Olvasás, földrajz, fej- és jegyszámolás mértnani rajz	Szabadkézi rajz	Szabadkézi rajz
Hétfő	7—8 8—9	Írás, olvasás, beszéd- és értelemgyak. fejszámolás				
Kedd	7—8 8—9		Írás, olvasás, nyelvtan, fej- és jegyszámolás		Olvasás, nyelvtan és fogalmazás, írás-, fej- és jegyszámolás	
Szerda	7—8 8—9	Szabadkézi rajz				Természetrajz, vegytan és természettan, mennyiségtan
Csütörtök	7—8 8—9			Olvasás, nyelvtan és fogalmazás, írás és történelem		
Péntek	7—8 8—9				Történelem, irálytan, mértnan és könyvviteltnan	
Szombat	7—8 8—9					Történelem, földrajz, mértnan, könyvviteltnan

VI.

Nagy-Kanizsa rend. tan. város

községi ipariskolájának 1891/92. tanévi bevétel- s kiadásokról szóló kimutatása.

Bevétel	1393.—
Kiadás	1817.—
Mutatkozik hiány	424.—

VII.

Jelentés a lefolyt tanévről.

A nagykanizsai iparos tanonciskola a folyó évben VI-ik évfolyamát zárja le. Mult év augusztus hó 29-én volt a szervezkedő ülés, jegyzőül egyhandulag Erdösi Bálint választatott meg, mely után úgy a használandó tankönyvek megállapítása, valamint a tanítási napok is ekkor lettek megállapítva.

Az osztályoknál csak annyiban történt változás, a mennyiben a két előkészítő kezdő- és haladó osztály egy osztályba vonatott össze, ellenben az első osztály — miután előre lehetett tudni — hogy túl népes lesz, két, A,- és B. I-ső osztályokra választatott szét. A II. és III-ik osztály változatlanul megmaradt. A tantestület a mult évhez hasonlólag osztotta be a napokat, részint a tanítómesterek óhajának is eleget téve, részint pedig a fegyelem könnyebb fenntartása miatt; megtartva a tanítási órákat is.

A tantestület eme intézkedését jóváhagyás végett közölte a tek. iparhatósággal, ki azt jóváhagyó tudomásul vette, jegyzőkönyvi kivonatban pedig a megyei nagyságos kir. tanfelügyelővel is.

A beiratások szeptember 1-től 10-kéig tartottak, vásár- és ünnepnap d. e. 10—12-ig, d. u. 2—5-ig; köznapokon pedig este 7—8 óráig. Ez a jövő tanévben is így lesz, kéretnek a tisztelt iparos urak, hogy tanonczaikat a fent említett időben legyenek szivesek majd az ipariskolába beiratni. A hivatkozott idő alatt beiratkozott 90, a hónap végeig 163, november hó 1-éig 230 és április közepéig 312, 28-al több, mint a mult évben. Szeptember 11-én összejöttek az összes beirt tanulók egy osztályban, hol nekik a szabályrendelet mihez tartás végett felolvastatott és megmagyaráztatott; 12-én a tanítás megkezdődött és kivéve a mindenszentek napját, karácsony- s husvétii szünidőt és a farsang két utolsó napját, továbbá első Ferencz József apostoli királyunk koronázási 25 éves jubileuma alkalmávali 3 napot, megszakítás nélkül folyt junius hó 26-ig.

A beirt növendékek 5 osztályra osztattak, u. m.: kezdő-haladó-, A. és B. I-ső-, II-ik és III-ik osztály és pedig a kezdő-haladó 50, az A. I-ső 85, a B. I-ső 61, a II-ik 73 és a III-ik osztályban 43 növendékkal.

A tantestület évközben minden hónapban megtartotta üléseit, sőt két esetben kétszer is, csak január hóban nem, mert e hóban az igazgató teendőkkel megbízott beteg volt s helyette a teendőket a tek. iparhatóság megbízásából Venczel Rezső kartárs teljesítette, ki is csak február hóban tartott ülést. Ez üléseken a rendetlen, pajkos viseletű tanoncok szóba kerültek és tettükérti dorgálásukat ki nem kerülték.

Kétszer fordult elő oly eset, egyszer az utcán, másszor meg az iskolában, midőn néhány magáról megfeledkezett tanonc miatt a rendőrséget kellett igénybe venni. Mi a tekintetes iparhatóságnak tudomására hozatván, elrendelte, hogy ezen túl a rend és csend fentartása végett, a tanítási órák alatt az iskola körül mindig rendőr legyen. De az ily megfélekedzők száma csekély lévén, a többség mindenkor kielégítőleg viselte magát.

A hanyagul járó tanoncok neveit, mulasztásaik kitüntetésével a tek. iparhatóságnak a tantestület időről-időre beszolgáltatva, mi mindannyiszor a kiadónak adatott ki azon meghagyással, hogy küldje szét visszavárás mellett az érdekelt iparosokhoz, hogy tanonczaik mulasztását igazolhassák.

Az iparbizottsági tagok egész éven át, hónapról-hónapra, hétről-hétre rendszeren látogatták az előadásokat.

Hálás köszönettel említem meg, hogy az ipar- és kereskedelmi miniszter ur ő nagyméltósága az alsófoku ipar- és kereskedelmi iskoláknak 400 frtot kegyeskedett engedélyezni.

Az évváró vizsgák a munkakiállítással együtt a tek. iparhatóság helybenhagyása mellett június hó 26-ára tüzetesültek ki.

Helyén valónak találok megemlíteni, hogy a jelen évi munkakiállításon 91 tanonc pályázott 93 tárggyal, hogy minő eredménnyel, az másutt, a munkakiállítási rovatlapon tekinthető meg. Ezenkívül voltak még igen szép számu szabadkézi és mértani rajzok.

Hogy a munkakiállításon számosabban pályáztak, mint a mult évben, ez leginkább a tek. iparhatóságnak köszönhető, ki, valamint mindenben, ha megkerestetett, úgy ebben is intézkedésével az ügynek nagy segítségére volt.

A zárvizsgán jelen voltak: tek. Lengyel Lajos főjegyző ur és tek. Knáusz Boldizsár ur, mint iparhatósági tagok, kik a kiállítást is szívesek voltak megtekinteni; azután pedig több osztályban hallgatták meg a feleleteket. Köszönet a szives fáradozásért.

Az ipartestület részéről kiküldött vizsgáló bizottsági tagok voltak: Takács József ipartestületi elnök, Jelenek József jegyző, Topolits János, Viola József, Schwarcz Mihály, Rozs Ferencz, Kovács György, Szántó János, Harthmann Károly, Farkas Károly, Samu József, Weisz Bernát, Sóbár György, Németh Imre, Reithoffer János, Harthmann Ignác és Tomások János urak. Két részre oszolván, egy részük a kiállítást tekintette s bírálta meg; többek fölött elismerőleg nyilatkoztak, hatot pedig díszokmánynyal tüntettek ki; másik részük pedig osztályonkint szétvált s végig hallgatta a feleleteket és a vizsga befejeztével a hallottak felett megelégedésüket nyilvánították.

Az érdemsorozatban előforduló rövidítések magyarázata.

A református: rf., izraelita: izr., evangélikus vallású: ev. A hol a név után vallás jelezve nincsen, ott római katolikus értendő.

Erkölcsei viseletre nézve: dics. = dicséretes, szab. = szabályszerű, k. sz. = kevésbé szabályszerű.

Előmenetelre nézve: kit = kitűnő, elégs = elégséges, elégt = elégtelen, felsz. = felszabadult, elköl = elköltözött, isk. n. járt = iskolába nem járt, m. h. = meghalt.

A tanulók névsora és érdemjegyei.

Előkészítő kezdő- és haladó osztály.

A T A N U L Ó						Mulasztott órák	Általános sorozat	Megjegyzés
neve és hitvallása	gazdájának neve	foglalkozása	erkölcsi viselete	összege	igazolt			
Andris Lajos	Szabó Károly	köteles-	szab.	26	10	elégs		
Antal Flórián	Dancs Szilveszter	asztalos	jó	16	4	jó		
Bencze Károly	Szűcs József	csizmadia	szab.	8	4	elégs		
Bencze László	Mersics Ede	cipész	szab.	13	3	elégs		
5 Bencze Gyula	Knáusz Ferencz	bognár	—	—	—	iskn.	járt	
Csizmazia György	Torma Lajos	asztalos	jó	2	2	jó		
Csizmadia Lajos	Grác Antal	kosárkötő	szab.	12	7	elégs		
Czinderiel Ferencz	Tóth Mihály	ács	jó	15	—	jó		
Emmer Lajos	Csillag Béla	fodrász	szab.	70	—	elégt		
10 Fundák István	Litvai András	kalapos	szab.	—	—	elégs	felsz.	
Fundák József	Muraközi Lajos	csizmadia	szab.	53	13	elégs		
Farkas Rókus	Horváth György	csizmadia	szab.	—	—	elégs	felsz.	
Faisz János	Tóth Mihály	ács	szab.	9	—	elégt		
Góber József	Németh Mihály	csizmadia	szab.	34	—	elégs		
15 Glavács István	Szeiler Gottlieb	cipész	szab.	39	—	elégs		
Gerócs János	Szánthó János	kőmives	jó	16	9	jó		
Horváth József	Jelenek József	csizmadia	szab.	14	4	jó		
Halász István	Beierl Ferencz	hentes	jó	9	6	jó		
Iváncsics Béla	Boda József	cipész	—	—	—	iskn.	járt	
20 Kuzmics Ferencz	Pfeiffer Jakab	cipész	—	—	—	—	m. h.	
Kovács Sándor	Hlatkó János	szabó	szab.	43	8	elégs		
Karafiát Lajos	Babics Antal	cipész	jó	9	6	jó		
Kereselics Ferencz	Tóth Mihály	kőmives	jó	2	2	jó		
Koósz György	Matkovics Péter	cipész	szab.	9	—	elégs		
25 Lőrincz Alajos	Boda József	cipész	jó	22	11	jó		
Magyar Inre	Heckenberger A.	asztalos	szab.	46	2	elégs		
Meskó János	Baán János	szijgyártó	szab.	17	8	elégs		
Nagy Lajos	Morandini Román	kőmives	jó	22	6	jó		
Nincsics Lajos	Guttman Gyula	kádár	szab.	34	7	elégt		
30 Németh Sándor	Hilgenstadt Rud.	kalapos	szab.	20	—	elégt		
Pucskó Géza	Tóth Mihály	kőmives	szab.	69	—	elégt		
Petri János	Morandini Román	ács	jó	20	13	jó		
Popesnyák József	Gyöngy Károly	kőmives	jó	32	13	jó		
Pucskó József	Tóth Mihály	kőmives	szab.	58	—	elégt		
35 Pásztor Vincze	Kovács György	csizmadia	szab.	6	—	elégs		
Pácsandi András	Takács József	csizmadia	jó	4	—	jó		
Salamon János	Veczér Kanatus	asztalos	szab.	4	4	elégs		
Stefkó Ignác	Nagy Károly	csizmadia	jó	11	11	jó		
Szokolics István	Tóth József	kovács	szab.	36	7	elégs		
40 Schlegl Ferencz	Samu József	rézműves	szab.	4	—	elégs		
Tóth Gyula	Philipp Lipót	asztalos	jó	—	—	jó	felsz.	

A T A N U L Ó						Mulasz- tott órák		Általános sorozat	Megjegyzés
neve és hitvallása	gazdájának neve	fog- lalkozása	erkölsi viselete	összege	igazolt				
	Tilosánecz József	Keller Mátyás	czipész	jó	—	—	jó	felsz.	
	Tóth János	Huszár Antal	lakatos	szab.	28	8	elégs		
	Tiszai György	Hoffer Kálmán	csizmadia	szab.	45	9	elégt		
45	Török György	Danics Kálmán	czipész	szab.	29	—	elégs		
	Tóth József	Perkó Péter	szobafestő	szab.	4	—	elégs		
	Vinczek Menyhért	Ozv. Rosenfeld S.	czipész	szab.	11	5	elégs		
	Vajda János	Berdó Károly	kőmives	jó	—	—	jó	felsz.	
	Verbánics Mátyás	Sternák Ferencz	csizmadia	szab.	—	—	elégs	felsz.	
50	Velis Ede	Beck Samu	bádogos	szab.	36	—	elégt		

A. I. osztály.

A T A N U L Ó						Mulasz- tott órák		Általános sorozat	Megjegyzés
neve és hitvallása	gazdájának neve	fog- lalkozása	erkölsi viselete	összege	igazolt				
	Ánhálczer József izr.	Zápletál Ignác	fodrász	szab.	70	22	elégs		
	Babos István	Sallér Lajos	kőmives	jó	—	—	elégs	elkül	
	Bajdán Lajos	Vokuon Antal	hentes	szab.	46	8	elégs		
	Balog Gusztáv	Táncsics József	asztalos	k. sz.	39	35	elégt		
5	Biczó Aladár	Mikulás Samu	szobafestő	szab.	52	15	elégs		
	Csek József	Iszak János	csizmadia	jó	28	16	elégs		
	Cserenkó Károly	Hupán Antal	lakatos	jó	—	—	—		
	Csizmadia Rezső	Varga Imre	csizmadia	szab.	68	26	elégs		
	Datler Lajos	Baiarl Ferencz	hentes	szab.	44	24	elégt		
10	Fein Samu izr.	Hahn Sándor	szabó	k. sz.	86	—	elégt		
	Fekete János	Topolits József	csizmadia	jó	28	18	jó		
	Fuksz János	Gyümöles Lajos	csizmadia	szab.	46	8	elégs		
	Gáspár József	Hirschl Antal	szabó	k. sz.	71	18	elégt		
	Gill József	Wajdics József	könyvkötő	jó	22	18	elégt		
15	Gótál Károly	Gótál Mihály	csizmadia	jó	—	—	—	elkül	
	Hajdu József	Miháli István	pék	jó	—	—	kima	radt	
	Halász János	Sallér Lajos	kőmives	jó	48	30	jó		
	Hazai Ferencz	Keller Mátyás	czipész	jó	28	20	elégt		
	Harangozó János	Datler János	bádogos	jó	22	5	elégs		
20	Heffer Gyula	Weisz Bernát	szabó	jó	—	—	—		
	Hlozek Károly	Haba József	bognár	jó	—	—	—		
	Horváth György	Sárközi Kálmán	bábsütő	jó	—	—	—		
	Horváth József	Félegyházi Kálm.	kovács	jó	42	28	elégs		
	Horváth Lajos	Schein József	köszörüs	k. sz.	22	20	elégt		
25	Imrei Ferencz	Tóth Mihály	ács	jó	60	60	elégs		

A T A N U L Ó						Mulasz-	Allakános sorozat	Megjegyzés
neve és hitvallása	gazdájának neve	fog- lalkozása	erkölcsi viselete	összege	igazolt	tott órák		
	Jerzsán János	Morándini Román	kőmives	jó	—	—	—	
	Káfká Ferencz	Morándini Román	kőmives	jó	—	—	elégs	felsz.
	Káhn József izr.	Keszler Jánosné	bádogos	szab.	46	37	elégt	
	Kaminár József	Kaminár János	csizmadia	jó	15	15	jó	felsz.
30	Kanóti Mihály	Totola János	kalapos	jó	28	8	jó	
	Kelemen György	Sallér Lajos	kőmives	szab.	—	—	elhagyta az ü	letet
	Kelencz Iván	Kelencz Márton	czipész	jó	—	—	—	
	Kiss Pál	Simon János	csizmadia	dies.	9	9	jó	
	Klánovics György	Vugrinecz Fer.	szabó	jó	47	34	elégs	
35	Klárits Vincze	Hilcz Lajos	csizmadia	szab.	38	29	elégs	
	Klein Vilmos izr.	Guth Zsigmond	pék	k. sz.	27	6	elégs	
	Kolongya Boldizsár	Tóth Mihály	kőmives	jó	39	33	jó	
	Kollarits István	Rathnik Mátyás	szabó	jó	46	19	jó	
	Ködmenez Károly	Rothmann Bold.	lakatos	jó	48	24	elégs	
40	König Gyula	Mantuano Ede	kéménys.	jó	44	31	jó	felsz.
	Kuti Antal	Mittermájer Orb.	czipész	szab.	44	33	elégt	
	Kuthner Dezső izr.	Lengyel János	asztalos	jó	23	9	jó	
	Laschitz István	Weiser József	géplakatos	jó	—	—	egész éven át beteg volt	
	Magyar Ferencz	Magyar Ferencz	csizmadia	szab.	43	9	elégs	
45	Márkovits István	Weiser József	lakatos	szab.	68	—	elégt	
	Márksz Károly	Keller Ignác	czipész	jó	33	4	elégs	
	Máncsek Ferencz	Tóth Mihály	kőmives	jó	24	4	elégs	
	Matusek Géza	Schiffer János	czipész	szab.	35	7	elégs	
	Meitz Mátyás	Schwarz József	sziogyártó	szab.	94	12	elégt	
50	Mészáros Kálmán	Weiser József	géplakatos	jó	50	12	elégs	
	Miklóska János	Topolits János	csizmadia	—	—	—	elhagyta az ipart	
	Móger Géza	Morándini Román	kőmives	k. sz.	96	48	elégt	
	Mustos Pál	Miltényi Sándor	czipész	szab.	30	20	elégs	
	Neuvald Samu izr.	Rabinek Sándor	lakatos	jó	49	35	elégs	
55	Paulin József	Kováts Vendel	lakatos	szab.	87	43	elégt	
	Penz István	Sável János	lakatos	szab.	92	48	elégt	
	Perger Ödön izr.	Stern Mór	kefekötő	szab.	71	43	elégs	
	Pint János	Morándini Román	kőmives	szab.	—	—	—	
	Polák Mór izr.	Szeiler Ferenczné	bádogos	szab.	96	24	elégt	
60	Pozsgai Ferencz	Klórai Károly	csizmadia	jó	56	14	elégt	
	Petricz Ágoston	Szabó Károly	köteles	szab.	76	—	elégt	
	Remecz István	Juck Pál	kovács	jó	—	—	—	
	Sárecz Kálmán	Sárecz György	csizmadia	jó	33	10	elégt	
	Schein Miksa izr.	Neufeld Salamon	czipész	dies.	19	19	jeles	felsz.
65	Schgeiner Ferencz	Hild Ferencz	kőfaragó	jó	93	47	elégt	
	Schlechta Kálmán	Mikulás Samu	szobafestő	jó	68	32	elégs	
	Sitrig Gyula	Huszár Antal	lakatos	—	—	—	—	
	Simonits István	Meilinger János	csizmadia	jó	26	13	jó	
	Schlegli József	Klappert János	sziogyártó	k. sz.	56	18	elégs	
70	Schreiber Bertalan	Broth Adolf	lakatos	k. sz.	45	—	elégt	
	Sróder Ágoston	Merez Mátyás	szabó	jó	3	3	elégs	

A T A N U L Ó				Mulasztott órák		Általános sorozat	Megjegyzés
neve és hitvallása	gazdájának neve	foglalkozása	erkölcsi viselete	összege	igazolt		
	Szabó Pál	Vida Márton	mészáros	jó	24	—	elégs
	Szabó Tamás	Kremeger Henrik	asztalos	szab.	23	3	elégs
	Szántai Rókus	Meilinger János	csizmadia	szab.	12	4	elégs
75	Szantai György	Pimeizli Henrik	czipész	k. sz.	49	23	elégt
	Szitár Zsigmond	Huszár Antal	lakatos	jó	—	—	—
	Szondy Lajos	Csizmadia József	czipész	szab.	52	35	elégs
	Szondy Zsigmond	Pup László	czipész	szab.	52	39	elégs
	Tóber János	Tóth Mihály	kőmives	jó	38	16	elégs
80	Vinkler Gusztáv	Fischel Fülöp	könyvkötő	jó	75	26	elégs
	Vinkler József	Stern Mór	kefekötő	k. sz.	—		elhagyta az ipart
	Virág Ferenc	Hirschl Imre	borbély	—		—	elhagyta az ipart
	Volfrom Károly	Eispiener Lajos	szobafestő	jó	—	—	—
	Vucka Márton	Szeiler Gottlieb	czipész	jó	14	5	elégs felsz.
85	Zsoldos György	Perkó Péter	szobafestő	jó	34	12	elégs

B. I. osztály.

A T A N U L Ó				Mulasztott órák		Általános sorozat	Megjegyzés
neve és hitvallása	gazdájának neve	foglalkozása	erkölcsi viselete	összege	igazolt		
	Antal Géza	Weiser János	géplakatos	szab.	30	3	elégs
	Ács Ferenc	Horváth József	csizmadia	szab.	22	4	elégs
	Babics Lajos	Mezei Lajos	szabó	szab.	30	—	jó
	Berlyák János	Torma Lajos	asztalos	jó	4	4	jó
5	Berecz János	Sallér Lajos	kőmives	szab.	34	—	elégs
	Boros Antal	Brantin József	asztalos	szab.	20	6	jó
	Buza Zsiga	Sávell János	lakatos	—		—	elhagyta az ipart
	Dorner Sándor	Perger József	bádogos	szab.	74	8	elégs
	Dolmányos József	Weiser János	géplakatos	szab.	34	4	jó
10	Fälczér Lajos	Matkovits Péter	czipész	—		—	felsz.
	Földes József	Hlatkó János	szabó	—	122	—	elégt
	Furmen Imre	Boda József	czipész	szab.	62	2	elégs
	Gerencsér János	Hell János	czipész	szab.	42	8	elégs
	Gill Károly	Weiser János	géplakatos	szab.	18	—	elégs
15	Halonya Ferenc	Neufeld Salamon	czipész	szab.	6	6	elégs
	Házi Ferenc	Hita Boldizsár	kocsigyártó	szab.	84	—	elégs
	Heinesits György	Müller József	szabó	jó	4	4	jó
	Horváth Károly	Sallér Lajos	kőmives	szab.	16	4	elégs
	Imre Ádám	Turek Ferenc	csizmadia	szab.	50	8	elégs
20	Imre György	Turek György	csizmadia	jó	42	6	jó

A T A N U L Ó						Mulasz-	Altalános sorozat	Megjegyzés
neve és hitvallása	gazdájának neve	fog-lalkozása	erkölcsei viselete	tött órák				
				összege	igazolt			
Jancsetz Tamás	Dancs Kálmán	asztalos	jó	10	4	jó		
Kálmán István	Sallér Lajos	kőmives	szab.	54	48	elégs		
Király Pál	Turbék János	csizmadia	szab.	30	—	elégs		
Korzáti Károly	Lahunsák Gáspár	szabó	jó	56	54	jó		
25 Kováts Károly	Kováts Andor	késes	szab.	34	4	elégs		
Kubát Boldizsár	Kubát József	czipész	szab.	33	—	elégs		
Lancsárts György	Keller Ignác	czipész	szab.	42	4	jó		
Lóbb Jenő	Stepáneek Béla	czipész	szab.	42	—	elégs		
Lausch Ignác	Tass Simon	fodrász	k. sz.	80	—	elégs		
30 Mertz Lajos	Sóbár György	kefekötő	szab.	52	—	elégs		
Megyimoritz Mihály	Horváth István	csizmadia	szab.	74	6	felsz.		
Mészáros Jenő	Grossman József	lakatos	szab.	70	—	elégs		
Málek György	Farkas Viktor	csizmadia	szab.	72	—	elégs		
Nagy Béla	Németh Imre	bognár	szab.	104	—	elégt		
35 Németh Lajos	Mantuano Ede	kéménys.	szab.	40	8	felsz.		
Németh Imre	Németh György	bognár	szab.	60	4	elégs		
Pánovits Ferencz	Sávell János	lakatos	szab.	62	4	elégs		
Plehel János	Dreven Antal	csizmadia	jó	28	6	elégs		
Polgár György	Szélíg Antal	szijgyártó	szab.	32	2	jó		
40 Pichler Ede	Ausperger Fer.	rézműves	szab.	78	8	elégs		
Rámmer Gyula	Csillag Károly	asztalos	szab.	48	—	elégs		
Reichard Lajos	Keller Mátyás	czipész	szab.	54	—	jó		
Rechnitzer Antal	Steiner Fülöp	czipész	szab.	60	18	elégs		
Rusits Ferencz	Miltényi Sándor	czipész	jó	20	4	jó		
45 Sallér Géza	Beznitza György	géplakatos	szab.	46	8	elégs		
Szántó István	Bódis János	czipész	szab.	28	2	elégs		
Szommer Mór	Hirschl Henrik	fodrász	szab.	92	—	elégt		
Simon Kálmán	Horváth József	csizmadia	szab.	26	6	elégs		
Simonits Lajos	Topolics János	csizmadia	szab.	34	2	elégs		
50 Schiffter Boldizsár	Weiszberger Zs.	kőfaragó	jó	6	6	felsz.		
Tilpák Géza	Szélíg Antal	szijgyártó	k. sz.	48	36	elégs		
Tomán Géza	Andél Ferencz	szabó				elkül		
Tompa Mihály	Miklóska Lukács	csizmadia	szab.	22	8	jó		
Takács János	Iszak János	csizmadia	szab.	16	2	elégs		
55 Trenkál Károly	Miltényi Sándor	czipész	szab.	34	2	jó		
Vugrinetz József	Sallér Lajos	kőmives	szab.	4	4	elégs		
Wünsch Sándor	Zsibavecz János	szabó	szab.	38	2	elégs		
Wisnovits István	Káppel János	szijgyártó				elkül		
Vidosfalvi István	Kumpert Antal	szabó	jó	12	10	elégs		
60 Weisz Ernő	Koch Fülöp	kovács	szab.	52	4	felsz.		
Zwetkó Ferencz	Hirschl Henrik	fodrász	k. sz.	58	—	elégt		

II. osztály.

A T A N U L Ó				Mulasztott órák	Allalános sorozat	Megjegyzés
neve és hitvallása	gazdájának neve	foglalkozása	erkölcsi viselete	összege		
Aladi István	Mihályi István	pék	—	—	—	isk n. járt
Bartos Ödön	Huszár Antal	lakatos	—	—	—	isk n. járt
Babics Károly	Tomásek János	szabó	jó	38	—	jó
Bakos László	Weiser János	géplakatos	szab.	29	4	jó
5 Balogh Lajos	Weiser János	géplakatos	k. sz.	13	—	jó felsz.
**Bicsák Ferencz	Ring Pál	kalapos	k. sz.	60	—	—
**Bindinger Gyula	Vonkon Antal	hentes	k. sz.	68	—	—
Bositz Károly	Miltényi Sándor	cipész	jó	20	—	kit
**Bognár Lajos	Hartmann Ignác	lakatos	k. sz.	56	—	—
10 Buc Gyula	Szántó János	kőmives	jó	39	—	elégs
Buvári Károly	Augenfeld Zsigm.	borbély	szab.	—	—	isk n. járt
Brunner József	Huszár Antal	lakatos	k. sz.	41	—	elégs
Dávidovics József	Sallér Lajos	kőmives	—	—	—	isk n. járt
Didrich József	Didrich Mátyás	csizmadia	szab.	23	—	elégs
15 **Eichner Vilmos	Balázs István	cipész	k. sz.	83	—	—
**Fekete József	Zelenák Antal	kőmives	k. sz.	80	—	—
**Feketevári Kálm.	Czelhófer Athan.	cipész	k. sz.	62	—	—
*Fliszár Károly	Ofner Jakab	szobafestő	szab.	—	—	—
Goldschmid Arnold	Polák Ádám	ruhafestő	jó	28	—	jó felsz.
20 Hege Géza	Döme Miklós	cipész	szab.	32	—	elégs
Hecker János	Weiss L. és F.	betűszedő	jó	21	—	jó
Hirschl Aladár	Hartmann Ignác	lakatos	—	—	—	elköl
*Imrei József	Beznicza György	lakatos	k. sz.	—	—	—
**Kaizer Ignác	Kasztner József	hentes	szab.	—	—	—
25 * **Kaizer Nándor	Lodner Ferencz	pék	k. sz.	59	—	—
Kasztl Győző	Schweitzer József	borbély	k. sz.	66	—	elégs
Kereszturi Gábor	Weiser János	géplakatos	szab.	13	—	jó
Kovács István	Sallér János	kőmives	k. sz.	24	—	elégs
Korn Gyula	Philip Lipót	asztalos	szab.	38	—	jó
30 Krammer Gyula	Miltényi Sándor	cipész	szab.	23	—	elégs
Krucasai János	Hernyovics Bert.	cipész	jó	58	—	elégs
**Kvicsák Károly	Ö. Mittermájerné	cipész	k. sz.	68	—	—
Löbl Lajos	Schwarz Géza	mészáros	szab.	24	—	elégs
Lidik Miksa	Klauber Markus	szabó	k. sz.	86	—	elégs
35 Májor Károly	Kneizl János	cipész	szab.	46	—	jó
Mergyádka János	Takács József	csizmadia	szab.	10	—	elégt felsz.
Megyimóricz Mihály	Tantsits József	asztalos	szab.	36	—	elégt felsz.
Móri Pál	Ujhelyi Ferencz	kocsigyártó	—	—	—	isk n. járt
Munkácsi József	Munkácsi Nándor	borbély	jó	—	—	jeles
40 Nagy Géza	Radasits István	kovács	szab.	8	—	elégs felsz.
Nagy József	Iszak János	csizmadia	—	—	—	elköl
Nébel Kálmán	Nébel Sándor	cipész	k. sz.	33	—	elégs
Pacsics Lajos	Geisz József	asztalos	k. sz.	50	—	elégs felsz.
Peti József	Sallér Lajos	ács	szab.	40	—	elégt felsz.

A T A N U L Ó						Mulasztott órák	Általános sorozat	Megjegyzés
neve és hitvallása	gazdájának neve	foglalkozása	erkölcsi viselete	összege	igazolt			
45	Perlaki Ödön	Hild Ferencz	kőfaragó	—	—	—	—	elkül
	Pimeizl Lajos	Grossmann József	lakatos	k. sz.	36	—	elégt	
	Pinterics Géza	Országh Kálmán	lakatos	szab.	43	12	jó	
	Pingiczer Gyula	ifj. Wajdics J. és Dánielisz	betűszedő	—	—	—	—	elkül
	Polgár Imre	Lirheim Lajos	kalapos	jó	4	—	jeles	felsz.
50	Radics József	Grebencz Henrik	szabó	jó	11	—	kit	
	Richter Sándor	Dór István	szabó	jó	47	—	jeles	
	Saller János	Keller Mátyás	czipész	k. sz.	63	—	elégs	
	Sali Gyula	Szeiler Ferencz	bádogos	jó	4	—	jó	felsz.
	Steinberg Lajos	Hahn Sándor	szabó	szab.	64	—	elégs	
55	Spitzkopf Károly	Spitzkopf Jakab	mészáros	szab.	65	—	jó	
	Szabó István	Szabó József	bábsütő	k. sz.	26	—	elégs	felsz.
	Szántó Gyula	Kumpert Antal	szabó	k. sz.	20	—	elégs	
	Szertics István	Szivoss Imre	csizmadia	jó	40	—	jó	
	**Székely Zsigmond	Grossman József	lakatos	k. sz.	46	—	—	
60	Szivós Béla	Spetta Dániel	órás	szab.	64	—	jó	
	Szuknai Lajos	Tóth Mihály	kőmives	k. sz.	78	—	jó	
	Szmák Ferencz	Nagy Károly	csizmadia	szab.	52	—	elégs	
	Takács József	Schapringer Izsó	borbély	k. sz.	42	—	jeles	
	Tóth János	Datler János	bádogos	jó	39	14	jó	
65	Tomsics István	Dór István	szabó	jó	29	—	elégt	felsz.
	Totola Kálmán	Totola János	kalapos	—	—	—	isk. n.	járt
	Váliák Mihály	Sável János	lakatos	jó	35	—	jeles	
	Venczler Alajos	Bräntin József	asztalos	jó	40	—	jó	
	**Verning Richárd	Weiser János	géplakatos	k. sz.	68	—	—	
70	Vinkovics István	Beck Samu	bádogos	jó	64	—	elégs	felsz.
	Vugrinetz Márton	ifj. Wajdics J. és Dánielisz	betűszedő	jó	20	—	kit	
	**Weinberger Mór	Grossman József	lakatos	k. sz.	59	56	—	
	Wukman Sándor	Perger Ferencz	sziogyártó	jó	6	—	jó	felsz.

A *-gal jelzettek későn iratkoztak be évközben, ezek osztályzatot nem kaptak.

A **-gal jelzettek miután egész éven át tétlenül töltötték idejüket, osztályzatot nem kaptak

III. osztály.

A T A N U L Ó						Mulasztott órák	Általános sorozat	Megjegyzés
neve és hitvallása	gazdájának neve	foglalkozása	erkölcsi viselete	összege igazolt				
Beck Adolf izr.	Slezinger Adolf	borbély	dics.	—	—	jeles		
Berger Zoltán izr.	Dancs Kálmán	asztalos	k. sz.	—	—	kima	radt	
Beznicza József	Weiser János	géplakatos	k. sz.	12	—	jó		
Bécsi Ferencz	Sallér Lajos	kőmives	dics.	38	38	jó	felsz.	
5 Budai Gyula	Hlatkó János	szabó	—	—	—	kima	radt	
Deutsch János izr.	Samú József	rézmvies	—	—	—	kima	radt	
Flumbort György	Hartmann Ignác	lakatos	dics.	50	50	elégs		
Gaal János	Bognár István	kályhás	jó	22	—	elégs		
Golensky Ferencz	Hartmann Ignác	lakatos	k. sz.	46	—	elégs		
10 Grutó János	Sallér Lajos	kőmives	dics.	50	50	elégs		
Guth József	Weisz Zsigmond	hentes	dics.	18	18	jeles		
Hahn Jenő izr.	Günzer Sándor	asztalos	dics.	52	52	jó		
Heffer József	Bódis János	czipész	dics.	32	32	jó	felsz.	
Herold András	Wutzer Kanatus	asztalos	jó	32	—	jó		
15 Hoffmann Vilmos	Muzikár Ferencz	asztalos	dics.	16	16	jó	felsz.	
Horváth György	Mersics Ede	czipész	jó	26	26	jó		
Igricz György	Babics Antal	czipész	dics.	16	16	kit.	felsz.	
Kaiser Ignác	Kaszner János	hentes	—	—	—	kima	radt	
Kele Ignác	ifj. Wajdics J. és Dánielisz	nyomdász	jó	26	26	jeles		
20 Kocsis Ödön	Fialovics Lajos	asztalos	—	—	—	kima	radt	
Koller Nándor	Radványi Henrik	czipész	szab.	44	44	jó		
Kovács József	Vukán Antal	hentes	dics.	28	28	elégs		
Körmendi Károly	Horváth József	kovács	szab.	42	42	elégs		
Lasky Ferencz	Morandini Román	kőmives	k. sz.	24	—	elégs	felsz.	
25 Mártinás Mihály	Spitzkopf Jakab	mészáros	—	—	—	kima	radt	
Mágics János	Doór József	szabó	dics.	52	—	jó		
Meskó Ferencz	Róth Lipót	asztalos	jó	38	—	elégs		
Molnár György	Erdélyi és Heitzmann	kőmives	szab.	26	—	elégs		
Nagy Árpád	Wajdics József	könyvkötő	szab.	32	32	jeles		
30 Nagy Géza	Gerdenics István	szobafestő	szab.	16	16	elégs	felsz.	
Paal István	Fischer János	czipész	szab.	14	14	elégs	felsz.	
Saller Ottó	Weiser János	géplakatos	dics.	40	40	jó	felsz.	
Slezinger Izidor izr.	Schápfringer Izsó	fodrász	szab.	—	—	—	felsz.	
Steinicz József izr.	Hirschl Miksa	czipész	dics.	22	22	jó		
35 Szommer Pál izr.	Kaufmann Mór	szabó	k. sz.	20	20	elégs		
Talabér Kálmán	Weiser József	lakatos	jó	22	—	jó	felsz.	
Török György	Sallér Lajos	kőmives	jó	40	40	jó		
Vajas István	Horváth József	kovács	jó	52	—	elégs		
Weisz Rudolf izr.	Weisz Mór	pék	szab.	40	40	elégs		
40 Virágh Feri	Babics János	czipész	—	—	—	kima	radt	
Vrábel Bódog	Weiser József	géplakatos	jó	16	16	jó		
Wucsák Lajos	Brüll Sándor	lakatos	jó	46	46	elégs	felsz.	
Zimicz Lajos	Róth Lipót	asztalos	dics.	8	8	jó	felsz.	

A tanonc munkakiállítás kimutatása.

A tanonc neve	Tanonc- idő	Iparág	A tanítómester neve	Kiállítási tárgy	Bírálat
Sárecz Kálmán	2	csizmadia	Sárecz György	1 pár csizma	elégs
Rechniczter Antal	3	czipész	Steiner Fülöp	1 pár kis czipő	jó
Koller Nándor	2 ¹ / ₂	czipész	Radványi H.	1 pár leány czipő	elégs
Nincsits Lajos	2	kádár	Gutmann Gy.	kis hordó	elégs
5 Szivos Béla	3	órás	Spetta Dániel	ébresztő	jó
Szivos Béla	3	órás	Spetta Dániel	kis zsebóra	jó
Hlozek Károly	2	bognár	Haba József	kis kerék	elégs
Klein Vilmos	3	pék	Guth Zsigm.	kalács	jó
Babics Lajos	2	szabó	Mezei Lajos	kis nadrág	jeles
10 Májer Károly	2 ¹ / ₂	czipész	Kneizel János	1 pár kis czipő	jó
Bicsák Ferencz	2	szabó	Mezei Lajos	kis nadrág	jeles
Schlechta Kálm.	3	szobafestő	Mikulás Samu	szin. márványlap	jó
Beznicza József	2	gép-s épületlakat.	Beznicza Gy.	pincze zár	kit
Lancsarits Györ.	3	czipész	Keller Ignác	kis félczipő	jó
15 Szmák Ferencz	4	csizmadia	Nagy Károly	1 pár női csizma	jó
Stefkó Ignác	1	csizmadia	Nagy Károly	1 pár kis fejelés	elégs
Boros Antal	2 ¹ / ₂	asztalos	Brantin József	kis asztal	jó
Venzler Alajos	2 ¹ / ₂	asztalos	Brantin József	kis kredenz	jeles
Megyimóricz Mih.	3	csizmadia	Horváth Istv.	1 pár férfi csizma	elégs
20 Berecz János	2	kőmives	Sallér Lajos	építészeti rajz	jó
Horváth Károly	2	kőmives	Sallér Lajos	építészeti rajz	jó
Gill József	1	könyvkötő	Wajdics József	könyvkötés	elégs
Simon Kálmán	1	csizmadia	Horváth József	1 pár kis csizma	elégs
Kereszturi Gábor	8 hó	géplakatos	Weiser József	körző	jó
25 Gill Károly	1	géplakatos	Weiser József	geifeszirkli és jelző	elégs
Bositz Károly	3	czipész	Miltényi Sánd.	3 pár czipő felsőrész	jó
Krámmér Gyula	3 ¹ / ₃	czipész	Miltényi Sánd.	1 p. gombos czipő	jeles
Halász János	1	kőmives	Sallér Lajos	építészeti rajz	jó
Mustos Pál	2	czipész	Miltényi Sánd.	1 pár kis czipő	jó
30 Horváth György	3	czipész	Mersits Ede	1 pár lak félczipő	kit
Szántai Rókus	3	csizmadia	Meilinger Ján.	1 pár kis csizma	jó
Reichárd Lajos	2	czipész	Keller Mátyás	1 pár félczipő felsőrész	jó
Ruzsics Ferencz	1 ¹ / ₂	czipész	Miltényi Sánd.	1 pár kis czipő	jeles
Brunner József	2	lakatos	Huszár Antal	szoba zár	jeles
35 Tóth János	2 ³ / ₄	lakatos	Huszár Antal	nagy zár	jó
Márksz Károly	4	czipész	Keller Ignác	1 pár félczipő	kit
Löbb Jenő	3	czipész	Stepánék Béla	férfi czipő	jó
Kálmán István	2	kőmives	Sallér Lajos	építészeti rajz	jó
Ács Ferencz	1 ¹ / ₂	csizmadia	Horváth József	1 p. kis csizma	jó
40 Pánovits Ferencz	1 ¹ / ₂	lakatos	Sávell János	kemenceze ajtó	jó
Vugrinecz József	1 ¹ / ₂	kőmives	Sallér Lajos	építészeti rajz	jeles
Zsoldos György	1	szobafestő	Perkó Péter	rajz	jó
Bakos László	2 ³ / ₄	géplakatos	Weiser József	spitz cirkli	jeles
Balog Lajos	2 ³ / ₄	géplakatos	Weiser József	francia kulcs	*
45 Vinczek Menyh.	3	czipész	Rosenfeld S.né	1 pár férfi czipő	jó

* Nem fogadtatott el.

A tanoncz neve	Tanoncz idő	Iparág	A tanító mester neve	Kiállítási tárgy	Bírálat
Salamon János	4	asztalos	Vetzer Kanat.	pökő-láda	jó
Volfrom Károly	2	szobafestő	Einspinner L.	rajz	elégs
Horváth József	1	kovács	Félegyházi K.	patkó	jó
Csek József	1 1/2	csizmadia	Iszak János	1 pár női csizma	elégs
50 Takáts János	1 1/2	csizmadia	Iszak János	1 pár női csizma	elégs
Fuksz János	1 1/2	csizmadia	Gyümöles Laj.	1 pár férfi csizma	elégs
Halonya Ferencz	1 3/4	czipész	Neufeld Salam.	1 pár félczipő	jó
Nagy Árpád	2	könyvkötő	Wajdics József	dohány- és szivartartó	jó
Csizmadia Lajos	3	kosaras	Grác Antal	barna kosár	jó
55 Golenczki Fer.	1 1/2	lakatos	Harthmann I.	sütő ajtóval	jeles
Bognár Lajos	3	lakatos	Harthmann I.	takaréktűzhely keret	jeles
Flumbort György	1 1/2	lakatos	Harthmann I.	sütő ajtóval	jeles
Szabó Tamás	3	asztalos	Krameger H.	zsámoly	jó
Jancsetz Tamás	2 1/2	asztalos	Dancs Kálmán	czukortartó	jó
60 Harangozó János	2	bádogos	Datler János	kávemasina	jó
Kiss Pál	1	csizmadia	Simon János	férfi csizma	jó
Török György	5	czipész	Danis Kálmán	1 pár fűzött czipő	jó
Kercselits Fer.	1 1/2	kőmives	Tóth Mihály	építészeti rajz	jó
Tóth József	1 1/3	szobafestő	Perkó Péter	rajz	elégs
65 Sröder Ágoston	1	szabó	Mercz Mátyás	kis nadrág	jó
Gerencsér János	1	czipész	Hell János	1 pár kis czipő	jó
Horváth József	3 1/2	csizmadia	Jelenek József	1 pár kis csizma	jó
Tompa Mihály	1 1/2	csizmadia	Miklóska Luk.	1 pár csizma	elégs
Pozsgai Ferencz	2	csizmadia	Lórai Károly	1 p. fejelés csizma	jó
70 Kviccsák Károly	2 1/2	czipész	Mittermájerné	női félczipő	elégs
Bencze Károly	3 1/2	csizmadia	Szűcs József	1 pár csizma	jó
Király Pál	1 1/2	csizmadia	Turbéki János	kis csizma	elégs
Sifter Boldizsár	3	kőfaragó	Weiszberger Z.	állványtartó	jó
Mészáros Kálm.	2	géplakatos	Weiser József	forrasztó	elégs
75 Fekete János	4	csizmadia	Topolits József	férfi csizma	kit
Vidosfalvi István	1 1/6	szabó	Kumpert Antal	nadrág	jó
Berger Ödön	3	kefekötő	Stern Mór	ruha kefe	jó
Imre György	1 1/2	csizmadia	Turek Gyula	1 pár csizma	jó
Simonits Lajos	2	csizmadia	Topolits János	1 pár kis csizma	elégs
80 Szatai György	3	czipész	Pimeizl Henrik	női czipő	jeles
Krucσαι János	3	czipész	Hernyovits B.	női czipő	elégs
Kutner Dezső	1	asztalos	Lengyel János	kis szekrény	jeles
Klárits Vincez	3 1/4	csizmadia	Hilez Lajos	női csizma	elégs
Steinberger Laj.	4	szabó	Hahn Sándor	nadrág	jó
85 Valják Mihály	3	lakatos	Sávell János	tányérmelegítő	jó
Pinterics István	2 1/2	lakatos	Ország Kálm.	vasalótartó	jó
Imre Ádám	1 1/2	csizmadia	Turek Ferencz	férfi csizma	jeles
Weisz Rudolf	3	pék	Weisz Mór	szarvas kifli	elégs
Karafiál Lajos	2	czipész	Babics András	kis czipő	jó
90 Pasztori Vincez	1	csizmadia	Kovács György	1 pár csizma	kit
Kuti Antal	3 1/2	czipész	Mittermájerné	női czipő	jó
Halonya Ferencz	2	czipész	Halonya Fer.	női czipő	elégs
Tóth János	1 1/4	bádogos	Datler János	kis kanna	jó

X.

Az iparos tanulókra vonatkozó statisztikai adatok az 1891—92. tanévben.

Ipari foglalkozásra nézve.

Sorszám		Előkészítő kezdő és haladó osztály	A. I. osztály	B. I osztály	II. osztály	III. osztály	Ösz- zesen
1	Ács	4	1	—	1	—	6 +
2	Asztalos	4	3	4	4	7	22
3	Bádogos	1	3	1	3	—	8 +
4	Borbély	1	2	3	4	2	12
5	Bognár	1	1	2	—	—	4
6	Bábos	—	1	—	1	—	2
7	Cserepes	—	—	—	—	—	— +
8	Czipész	10	11	12	10	7	50
9	Czukrász	—	—	—	—	—	—
10	Csizmadia	10	14	11	5	—	40
11	Festő	—	—	—	—	1	1
12	Hentes	1	3	—	2	3	9
13	Kovács	1	2	1	1	2	7
14	Kádár	1	—	—	—	—	1
15	Kocsigyártó	—	—	1	1	—	2
16	Kosárkötő	1	—	—	—	—	1
17	Kőfaragó	—	2	1	1	—	4 +
18	Kályhás	—	—	—	—	1	1 +
19	Kalapos	2	1	—	3	—	6
20	Kefekötő	—	2	1	—	—	3
21	Kéményseprő	—	1	1	—	—	2 +
22	Kőmives	7	10	4	5	5	31 +
23	Kötélgyártó	1	1	—	—	—	2
24	Könyvkötő	—	2	—	—	—	2
25	Lakatos	1	11	7	14	7	40
26	Mészáros	—	—	1	2	1	4
27	Nyomdász	—	—	—	4	2	6
28	Pék	—	2	—	2	1	5
29	Rézműves	1	—	1	—	1	3 +
30	Szabó	1	6	7	7	3	24
31	Szijgyártó	1	2	3	1	—	7
32	Szobafestő	1	4	—	1	—	6 +
33	Órás	—	—	—	1	—	1
	Összesen	50	85	61	73	43	312

61
251

Kor-, vallás-, nemzetiség- és születésükre nézve.

Osztály	Kor szerint							Vallás szerint					Nemzetiség szerint				Születésük helye				
	12 éves	13 éves	14 éves	15 éves	16 éves	17 éves	18 éves	19—21 éves	összesen	rom. katb.	evang.	ref. evang.	izraelita	összesen	magyar	német	horvát	összesen	zala megyei	vidéki	összesen
Előkészítő kezdő és haladó osztály			2	8	1	13	12	14	50	48	1		1	50	37		13	50	37	13	50
A. I. osztály	4	2	6	18	21	16	15	3	85	76			9	85	78	1	6	85	78	7	85
B. I. osztály		2	9	18	3	16	7	6	61	52	3		6	61	59		2	61	54	7	61
II. osztály		2	3	16	15	21	6	10	73	60		3	10	73	68	2	3	73	59	4	73
III. osztály		1	2	5	6	17	8	4	43	34			9	43	40	1	2	43	38	5	43
Összesen	4	7	22	65	46	83	48	37	312	270	4	3	35	312	282	4	26	312	276	36	312

XI.

A jövő iskolaévre vonatkozó értesítés.

Az 1892—93. iskolai évre a beiratások szeptember 1—10-ig bezárolag minden vasár- és ünnepnap d. e. 10—12., d. u. 2—4-ig a népiskola IV. osztály tantermében eszközöltetnek.

Figyelmeztetnek a t. mesterek, hogy tanonczaikat a kitett határidő alatt beírtni el ne mulasztják, mert az e részben való késedelem az iptartórvény értelmében büntetést vonand maga után.

Az 1884. évi XVII. t. cz. idevonatkozólag a következőleg intézkedik. A mondott t. cz. 62. § c) pontja így szól: „Az iparos köteles tanoncját a rendes iskolába való járásra, ott, a hol tanonciskola van, a tanonciskolába való járásra szorítani.”

A 82. § pedig ezt mondja: „A tanonc mindaddig, míg tanideje az iparosnál tart, köteles ily iskolába járni;” s végre:

A 157. § a) pontja szerint: „20 frttól 200 frtig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő, a ki ezen törvénynek a segédszemélyzet iskolai oktatására vonatkozó köteleességét nem teljesíti.”

Az iparos-tanonciskola igazgatósága.